

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Η έκδοση αυτή γίνεται με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εβδομήντα χρόνων από την ίδρυση του Οικονομικού Πανεπιστημίου και έχει σκοπό να περιγράψει τις εξελίξεις που συντελέστηκαν στο Ίδρυμα κατά τα χρόνια αυτά, να παρουσιάσει τη σημερινή του διάρθρωση και να διατυπώσει σκέψεις αναφορικά με τη μελλοντική του πορεία.

Το Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε με το Νόμο 2191 του 1920 ως Ανώτατη Σχολή Εμπορικών Σπουδών. Το 1926 μετονομάστηκε σε Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών και το 1989 σε Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η εβδομηκονταετής εξελικτική πορεία του ιδρύματος θα μπορούσε σχηματικά να διακριθεί σε τρεις περιόδους: την περίοδο 1920-1955, την περίοδο 1955-1984 και την περίοδο 1984-1989. Την πρώτη περίοδο το Ίδρυμα καθιερώνεται ως το πρώτο ΑΕΙ της χώρας στον χώρο των εμπορικο-οικονομικών επιστημών και γίνεται γνωστό ως Ανωτάτη Εμπορική, επωνυμία που χρησιμοποιούν ακόμη και σήμερα πολλοί από τους παλαιούς πτυχιούχους. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης περιόδου τίθενται οι βάσεις για τον διαχωρισμό των οικονομικών από τις εμπορικές επιστήμες, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την παροχή σύγχρονης και υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης στις οικονομικο-διοικητικές επιστήμες και οργανώνονται συστηματικές μεταπτυχιακές σπουδές. Την περίοδο αυτή το Ίδρυμα γίνεται γνωστό, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, με το ακρωνύμιο ΑΣΟΕΕ.

Όμως, όλες οι αλλαγές στο Ίδρυμα μέχρι τις αρχές της 10ετίας του '80 πραγματοποιήθηκαν μέσα στα πλαίσια της λογικής του ενιαίου του πτυχίου. Παρά την ουσιαστική ύπαρξη δύο τμημάτων, ένα στα Οικονομικά

και ένα στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, η ΑΣΟΕΕ εξακολουθεί να χορηγεί ενιαίο πτυχίο στις οικονομικές και εμπορικές επιστήμες στο οποίο γίνεται απλή μνεία του Τμήματος το οποίο ακολούθησε ο φοιτητής. Το καθεστώς αυτό συνεχίζεται μέχρι το 1984, οπότε αρχίζει μια νέα περίοδος με την έκδοση του Π.Δ. 313/84 με το οποίο η ΑΣΟΕΕ διαχωρίζεται στα εξής τρία ανεξάρτητα τμήματα: το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και το Τμήμα Στατιστικής και Πληροφορικής Οικονομικών Επιστημών.

Τα δύο τμήματα, δηλαδή το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης των Επιχειρήσεων, προέκυψαν ως φυσική εξέλιξη των δύο αντίστοιχων προγραμμάτων σπουδών που είχε η ΑΣΟΕΕ και τα οποία λειτουργούσαν ως χωριστά προγράμματα από το δεύτερο έτος σπουδών. Το τρίτο τμήμα, δηλαδή το Τμήμα Στατιστικής και Πληροφορικής, ήταν νέο για τη Σχολή. Με την ίδρυσή του η ΑΣΟΕΕ εισέρχεται, έστω και δειλά, στον χώρο των νέων τεχνολογιών, κάτι πολύ σημαντικό για τη μελλοντική εξέλιξη του ιδρύματος.

Η εξέλιξη του 1984 ίσως είναι από τις πιο σημαντικές στην ιστορία της ΑΣΟΕΕ, διότι δημιούργησε τις προϋποθέσεις για μια διευρυμένη αναπτυξιακή πορεία.

Στη νέα του μορφή το Ίδρυμα είχε εξαντλήσει τα περιθώρια ανάπτυξης σε επίπεδο Σχολής, αφού ουσιαστικά είχε μετεξελιχθεί σε τρεις Σχολές. Ως φυσιολογική κατάληξη ήλθε η μετονομασία της ΑΣΟΕΕ σε Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών που έγινε με το Π.Δ. 377/89 και η οποία άνοιξε μια νέα περίοδο στην πορεία του Ιδρύματος. Η σημασία της εξέλιξης αυτής δεν βρίσκεται φυσικά στην αλλαγή της ονομασίας της Σχολής. Η ΑΣΟΕΕ ήταν πανεπιστήμιο όχι μόνο τυπικά αλλά και ουσιαστικά. Μάλιστα είχε σημαντική διεθνή αναγνώριση. Η τεράστια σημασία της μετονομασίας βρίσκεται στη νέα δυναμική που δημιουργείται για την παραπέρα αναπτυξιακή πορεία του Ιδρύματος. Με την ίδρυση των νέων τμημάτων, με την αύξηση των οργανικών θέσεων του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού και με τη δυνατότητα που δόθηκε για διπλασιασμό καθηγητικού προσωπικού, *το Πανεπιστήμιο μετασχηματίζεται σε ένα δυναμικό εκπαιδευτικό ίδρυμα οικονομικο-τεχνικού χαρακτήρα με λαμπρές προοπτικές όχι μόνο στον ελλαδικό αλλά και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.*

Η σημερινή διάρθρωση του Πανεπιστημίου θα μπορούσε να παρουσιαστεί σχηματικά ως εξής:

1. Οικονομικές Επιστήμες

- Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
- Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

2. Διοικητικο-εμπορικές Επιστήμες

- Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τμήμα Διοικητικής των Επιχειρήσεων και Μάρκετινγκ

3. Εφαρμοσμένες Θετικές Επιστήμες

- Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής
- Τμήμα Στατιστικής

Σε σχέση με τη μελλοντική πορεία του ιδρύματος θα μπορούσαν συνοπτικά να λεχθούν τα εξής:

Οι προπτυχιακές σπουδές στο πανεπιστήμιό μας βρίσκονται σε αρκετά καλό επίπεδο. Προσπάθειες θα καταβληθούν για την παραπέρα βελτίωσή τους. Στον τομέα της κάλυψης νέων γνωστικών αντικειμένων πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν περιθώρια δημιουργίας νέων τμημάτων σε ορισμένους χώρους. Όμως, αυτό δεν θα επιδιωχθεί προτού το Πανεπιστήμιο «απορροφήσει» τις αλλαγές που έγιναν πρόσφατα με το Π.Δ. 377/89 και προτού ισχυροποιηθούν αρκετά όλα τα νέα τμήματα.

Ο κύριος στόχος ανάπτυξης του Πανεπιστημίου στη δεκαετία του 1990 θα είναι οι μεταπτυχιακές σπουδές και η επιστημονική έρευνα. Ήδη το ίδρυμα έχει δύο πολύ καλά οργανωμένα και υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακά προγράμματα: ένα στα Οικονομικά και ένα στη Διοίκηση των Επιχειρήσεων. Η επέκταση των μεταπτυχιακών σπουδών στον χώρο της πληροφορικής είναι άμεσα πραγματοποιήσιμη και δεν πρόκειται να καθυστερήσει. Στόχος είναι σε όλα τα τμήματα να οργανωθούν μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990 σύγχρονες μεταπτυχιακές σπουδές εφάμιλλες με τις αντίστοιχες σπουδές στα καλύτερα αμερικάνικα και ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Αυτό σημαίνει ότι, πέρα από τις σπουδές σε επίπεδο Master's, θα επιδιωχθεί η οργάνωση προγραμμάτων για συστηματικές διδακτορικές σπουδές σε όλα τα τμήματα. Ακόμη θα λειτουργήσει το προπαρασκευαστικό στάδιο προκειμένου να προετοιμάζονται κατάλληλα για μεταπτυχιακές σπουδές στο ίδρυμα πτυχιούχοι άλλων επιστημονικών κλάδων (π.χ. μηχανικοί, μαθηματικοί, φυσικοί, γεωπόννοι κλπ.), οι οποίοι επιθυμούν να εξειδικευθούν στις διοικητικο-οικονομικές επιστήμες, στην πληροφορική και στη στατιστική. Η ζήτηση για μεταπτυχιακές σπουδές

αυτής της κατηγορίας είναι μεγάλη.

Απώτερος σκοπός είναι, πριν από το τέλος της δεκαετίας του '90, το Πανεπιστήμιό μας να έχει μετατραπεί σ' ένα, κατά κύριο λόγο, μεταπτυχιακό και ερευνητικό ίδρυμα. Αυτό θα απαιτήσει τη σταδιακή μετατόπιση του σχετικού βάρους διδακτικής απασχόλησης του προσωπικού από τις σπουδές του πρώτου πτυχίου στο επίπεδο του Master's και του Διδακτορικού. Συγχρόνως θα χρειαστεί να αυξηθεί σημαντικά ο χρόνος και οι πόροι που διατίθενται για επιστημονική έρευνα. Προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι να μην αυξηθεί άλλο ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών, ενώ αντίθετα πρέπει να επιδιωχθεί γρήγορη αύξηση του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών. Κανένα εμπόδιο δεν πρέπει να ανακόψει την εξέλιξη αυτή. Οι μεταπτυχιακές σπουδές και η έρευνα αποτελούν δραστηριότητες στις οποίες το Ίδρυμα μπορεί και πρέπει να έχει τη μεγαλύτερη δυνατή συμβολή στο μέλλον. Η εμπειρία που διαθέτει και η θέση που κατέχει στον ελληνικό χώρο στους τομείς που καλύπτει του επιτρέπουν να αντιμετωπίζει μια παρόμοια εξέλιξη με εμπιστοσύνη.

Σημαντική εξέλιξη που θα χαρακτηρίζει τη δεκαετία του '90 θα είναι η έντονη διεθνοποίηση των πανεπιστημιακών σπουδών. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να πάρει μεγάλες διαστάσεις στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Η χώρα μας δεν μπορεί να μείνει έξω από τη νέα πραγματικότητα που ήδη άρχισε να διαμορφώνεται. Η ΕΟΚ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ευρωπαϊκή διάσταση της ανώτατης εκπαίδευσης και καταβάλλει τεράστιες και συντονισμένες προσπάθειες για την ανάπτυξη διαπανεπιστημιακών σχέσεων, οι οποίες δεν περιορίζονται μόνο μεταξύ των 12 χωρών μελών, αλλά επεκτείνονται σ' ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο. Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο έχει τις προϋποθέσεις και πρέπει να ανοιχθεί δυναμικά στον ευρωπαϊκό και τον διεθνή χώρο.

Τέλος, το Πανεπιστήμιο θα καταβάλει συντονισμένες προσπάθειες για ουσιαστικό άνοιγμα στους τομείς της παραγωγής, της διακίνησης των αγαθών και της δημόσιας διοίκησης με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα.

Δεκέμβριος 1990

Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ Α. ΚΙΝΤΗΣ
Πρύτανης